

[Undervisningsministeren.]

ogsaa væsentlig været medvirkende i Udvalgsarbejdet gennem en Medhjælper, Adjunkt Axel Rosendal. Men nu skulde der tages endelig Stilling og endeligt Ansvar, og saa kom Professor Arup atter og anmodede om at maatte blive fritage for dette sit Hverv. Jeg beklagede det, jeg bad ham om at undlade det og blive siddende og gøre, hvad han kunde for ogsaa at være med ved Afslutningen, men det var mig umuligt at faa ham til at opgive sin Anmodning om at træde ud. Under disse Forhold var der ikke andet at gøre end at give ham den Fritagelse, han ønskede, og saa maatte en anden Mand træde i hans Sted for at være med til det afsluttende Arbejde, og han maatte saa naturligvis have nogen Tid til at sætte sig ind i hele Stoffet. Det blev den meget ansete og meget frisindede Historielærer Th. A. Müller. Derved er Sagen trukket ud ganske mod Forventning; men Skolebogsudvalgets Formand meddelte mig, at Betænkningen nu er i Trykken, fuldt færdig, enstemmig for øvrigt, og at den kan ventes offentliggjort i Løbet af nogle faa Uger. Jeg vil da mene, at saa er Tidspunktet kommet til en offentlig Drøftelse og før i Grunden ikke, men jeg indrømmer, at Skolekonsulenten holdt et Foredrag, og at det har man naturligvis Lov til at beskæftige sig med. Saa maa man imidlertid ogsaa tage Skolekonsulentens Foredrag og ikke opdigte noget, han slet ikke har sagt, og saa gøre det til Grundlag for en offentlig Forhandling, eventuelt Kamp.

Det ærede Medlem Hr. Julin udtalte i sin Tale forleden, at til Varetagelse af den paatænkte Sigtning af Skolebogsmateriellet vilde man have nedsat et Skolebogsnavn, som saa skulde have det boglige Stof ind til Autorisation eller Forkastelse, det vilde blive forbudt at undervise i Folkeskolen efter de gamle Anskuelser, Staten vilde gennemføre Uniformering af Folkeskolen o. s. v., o. s. v. Dette er fuldkommen urigtigt, og Skolekonsulenten har ikke sagt et Ord i den Retning, tværtimod.

Jeg har, som sagt, lige i de sidste Dage haft Lejlighed til at læse Korrekturen til Betænkningen igennem, og derfor kan jeg ogsaa nu ud fra mit eget Kendskab til Kommissionsbetænkningen sige følgende: at Skolebogsudvalget ikke foreslaar nogen Ret hverken for et Nævn eller for andre til Autorisation eller Forkastelse af Skolebøger eller til Forbud mod en bestemt Undervisningsform, og at vi overhovedet ikke tænker paa nogen som helst Uniformering. Der fandtes tidligere en Praksis i

Undervisningsministeriet, der gik ud paa at anbefale visse Skolebøger, efter at Skolekonsulenten havde afgivet sin Erklæring. Denne Praksis blev afskaffet i 1916 af Undervisningsminister Keiser-Nielsen — jeg har for Resten tidligere omtalt det her i Tinget. Det var som Følge af udenrigske Forhold, det var den bekendte Østergaardske Lærebogsaffære, idet et Naboland havde gjort Indsigelse mod en vis, efter dette Lands Formening tendentios Fremstilling af vore Forhold til dette Land. Hele denne Ordning med Anbefaling bestaar nu kun for Religionslærebøgers Vedkommende, ellers er den afskaffet.

Jeg har, da jeg nedsatte Skolebogsudvalget i 1930, meget klart og bestemt sagt til Offentligheden, og jeg gentog det ved det store Skolemøde meget klart og tydeligt, at jeg hævder to Grundsætninger. For det første vil, saa længe jeg har med disse Sager at gøre — og jeg tør her tale paa mit Partis Vegne ogsaa —, den Ordning vedblive, vi hidtil har haft, at Skolebøgers Anvendelse som saa mange andre Skolesager ligger i de stedlige Skolemyndigheders Haand. Dette fastslaar den nye Skoletilsynslov jo yderligere, den forøger jo i høj Grad Forældrenes og Vælgernes stedlige Indflydelse, saa den bliver større, end det nogen Sinde tidligere har været Tilfældet, ogsaa Eksamensordningen lægges nu fuldt ud i de stedlige Skolemyndigheders Haand, Forældrene faar stærkt øget Indflydelse. Det var det ene, jeg fremhævede. Jeg forstaar da ikke denne Agitation, der fra en enkelt Side nu søges rejst paa et ganske løst og urigtigt Grundlag. Det andet, jeg fremhævede tydeligt og klart paa det store Skolemøde, var, at Skolen skal give det videst mulige Spillerum for Lærernes frie Personligheder.

Skolekonsulenten har fremdeles — og ogsaa efter 1916 — den Opgave at virke vejledende for de stedlige Skolemyndigheder, ogsaa med Hensyn til Undervisningsmateriel og Bøger. Men det er fuldkommen uoverkommeligt for en enkelt Mand. Det, Skolebogsudvalget derfor foreslaar, er Oprettelsen af et sagkyndigt, upolitisk Nævn, som kan gennemgaa de forhaandenværende og udkommende Skolebøger og vejlede og raadgive, men ikke autorisere eller forkaste. Efter den nuværende Skolelovs Ikrafttræden bliver det fremdeles — og i meget højere Grad end hidtil — de stedlige Skolemyndigheder, der har Afgørelsen i deres Haand. For Religionslærebøgernes Vedkommende, de eneste, der nu autoriseres, bliver den hidtidige Ordning, som Me-